

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē kiṣkindhākāṇḍē

॥ daśamaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ daśamaḥ sargaḥ ॥

*bhrātrā saha vairakāraṇasya kathanaprasaṅgē sugrīvēṇa
svakarṭṛkē vāliṇaḥ prasādanē vālikarṭṛkē ca svasya niškāsanē
ghaṭitasya vṛttāntasya varṇanam*

*tataḥ krōdhasamāviṣṭaṃ
saṃrabdhaṃ tamupāgatam |
ahaṃ prasādayāñcakrē
bhrātaraṃ hitakāmyayā ॥ 4.10.1 ॥*

*diṣṭyāsi kuśalī prāptō
nihataśca tvayā ripuḥ |
anāthasya hi mē nātha -
stvamēkō'nāthanandana ॥ 4.10.2 ॥*

*idaṃ bahuśalākaṃ tē
pūrṇacandramivōditam |
chatraṃ savālavyajanaṃ
praticchasva mayā dhṛtam ॥ 4.10.3 ॥*

*ārtastatra biladvāri
sthitaḥ saṃvatsaraṃ nṛpa |*

dr̥ṣṭvā ca śōṇitaṃ dvāri
bilāccāpi samutthitam || 4.10.4 ||

śōkasaṃvignahṛdayō
bhṛsaṃ vyākulitēndriyaḥ |
apidhāya biladvāraṃ
śailaśṛṅgēṇa tat tadā || 4.10.5 ||

tasmād dēśādapākramya
kiṣkindhāṃ prāviśaṃ punaḥ |
viśādāttviha māṃ dr̥ṣṭvā
paurairmantribhireva ca || 4.10.6 ||

abhiśiktō na kāmēna
tanmē kṣantuṃ tvamarhasi |
tvamēva rājā mānārhaḥ
sadā cāhaṃ yathā purā || 4.10.7 ||

rājabhāvē niyōgō'yaṃ
mama tvadvirahāt kṛtaḥ |
sāmātyapauranagaraṃ
sthitaṃ nihatakaṇṭakam || 4.10.8 ||

nyāsabhūtamidaṃ rājyaṃ
tava niryātayāmyaham |
mā ca rōṣaṃ kṛthāḥ saumya
mama śatruniṣūdana || 4.10.9 ||

yācē tvāṃ śirasā rājan
mayā baddhō'yamañjaliḥ |

balādasmin samāgamyā
mantribhiḥ puravāsibhiḥ || 4.10.10 ||

rājabhāvē niyuktō'haṃ
śūnyadēśajigīṣayā |
snigdhamēvaṃ bruvāṇaṃ mām
sa vinirbhartsya vānaraḥ || 4.10.11 ||

dhiktvāmiti ca māmuktvā
bahu tattaduvāca ha |
prakṛtīśca samānīya
mantriṇaścaiva sammatān || 4.10.12 ||

māmāha suhrdām madhyē
vākyaṃ paramagarhitam |
viditaṃ vō mayā rātrau
māyāvī sa mahāsuraḥ || 4.10.13 ||

mām samāhvayata kruddhō
yuddhākāṅkṣī tadā purā |
tasya tad bhāṣitaṃ śrutvā
niḥsṛtō'haṃ nṛpālayāt || 4.10.14 ||

anuyātaśca mām tūrṇa -
mayaṃ bhrātā sudāruṇaḥ |
sa tu dṛṣṭvaiva mām rātrau
sadvitīyaṃ mahābalaḥ || 4.10.15 ||

prādravad bhayasantrastō
vīkṣyāvāṃ samupāgatau |

abhidrutastu vēgēna

vivēśa sa mahābilam || 4.10.16 ||

taṃ praviṣṭaṃ viditvā tu

sughōraṃ sumahadvilam |

ayamuktō'tha mē bhrātā

mayā tu krūradarśanaḥ || 4.10.17 ||

ahatvā nāsti mē śaktiḥ

pratigantumitaḥ purīm |

biladvāri pratīkṣa tvam

yāvadēnaṃ nihanmyaham || 4.10.18 ||

sthitō'yamiti matvāhaṃ

praviṣṭastu durāsadam |

taṃ mē mārgayatastatra

gataḥ saṃvatsarastadā || 4.10.19 ||

sa tu dṛṣṭō mayā śatru -

ranirvēdād bhayāvahaḥ |

nihataśca mayā sadyaḥ

sa sarvaiḥ saha bandhubhiḥ || 4.10.20 ||

tasyāsyāttu pravṛttēna

rudhiraughēṇa tadvilam |

pūrṇamāsīd durākrāmaṃ

stanatastasya bhūtalē || 4.10.21 ||

sūdayitvā tu taṃ śatruṃ

vikrāntaṃ tamahaṃ sukham |

niṣkrāmaṃ naiva paśyāmi
 bilasya pihitaṃ mukham || 4.10.22 ||

vikrōśamānasya tu mē
 sugrīvēti punaḥ punaḥ |
 yataḥ prativacō nāsti
 tatō'haṃ bhṛśaduḥkhitaḥ || 4.10.23 ||

pādaprahāraistu mayā
 bahubhiḥ paripātitam |
 tatō'haṃ tēna niṣkrāmya
 pathā puramupāgataḥ || 4.10.24 ||

tatrānēnāsmi saṃruddhō
 rājyaṃ mṛgayatā'tmanaḥ |
 sugrīvēṇa nṛśaṃsēna
 vismṛtya bhrāṭṛsauhṛdam || 4.10.25 ||

ēvamuktvā tu māṃ tatra
 vastrēṇaikēna vānaraḥ |
 tadā nirvāsayāmāsa
 vālī vigatasādhvasaḥ || 4.10.26 ||

tēnāhamapaviddhaśca
 hṛtadāraśca rāghava |
 tadbhayācca mahīṃ sarvāṃ
 krāntavān savanārṇavām || 4.10.27 ||

ṛṣyamūkaṃ girivaraṃ
 bhāryāharaṇaduḥkhitaḥ |

praviṣṭō'smi durādharṣaṃ
vālinaḥ kāraṇāntarē || 4.10.28 ||

ētattē sarvamākhyātaṃ
vairānukathanaṃ mahat |
anāgasā mayā prāptaṃ
vyasanaṃ paśya rāghava || 4.10.29 ||

vālinaśca bhayāt tasya
sarvalōkabhayāpaha |
kartumarhasi mē vīra
prasādaṃ tasya nigrahāt || 4.10.30 ||

ēvamuktaḥ sa tējasvī
dharmajñō dharmasaṃhitam |
vacanaṃ vaktumārēbhē
sugrīvaṃ prahasanniva || 4.10.31 ||

amōghāḥ sūryasaṅkāśā
niśitā mē śarā imē |
tasmin vālīni durvṛttē
patiṣyanti ruṣānvitāḥ || 4.10.32 ||

yāvat taṃ nahi paśyēyaṃ
tava bhāryāpahāriṇam |
tāvat sa jīvēt pāpātmā
vālī cāritradūṣakaḥ || 4.10.33 ||

ātmānumānāt paśyāmi
magnastvaṃ śōkasāgarē |

tvāmahaṃ tārāiṣyāmi

bāḍhaṃ prāpsyasi puṣkalam || 4.10.34 ||

tasya tad vacanaṃ śrutvā

harṣapauruṣavardhanam |

sugrīvaḥ paramaprītaḥ

sumahadvākyamabravīt || 4.10.35 ||

|| ityārṣe śrīmadrāmāyaṇe vālmikīyē ādikāvye

kiṣkindhākāṇḍe daśamaḥ sargaḥ ||